

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

27 Şubat 2017
.../.../2017

Sayı : 30824082/610- 1094
Konu : İzmir Milletvekili
Müslüm DOĞAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/12/2016 tarihli ve 43452547-120.07-72082 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Müslüm DOĞAN'ın; İzmir'de yaşanan hava kirliliği ve alınacak önlemler hakkında, Bakanlığımıza yönelmiş olduğu 7/9568 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 5 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MÜSLÜM DOĞAN'IN
TBMM 7/9568 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORUSU VE CEVABI

SORULAR:

Basına ve kamuoyuna yansıyan haberlere göre, İzmir'in bazı bölgelerinde hava kalitesinin "sağlıksız" düzeyin bir alt kademesi olan "hassas" ta seyrettiği ifade edilmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığının düzenli olarak paylaştığı "Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı" verilerine göre, kentte bazı bölgelerde hava kirliliğinde sınır değerlerinin aşıldığı ve hava kalitesinin "sağlıksız" düzeyin bir alt kademesi olan "hassas" ta seyrettiği açıklanmıştır.

Hava kirliliği nedeniyle kentte gökyüzünü siyah bulutlar kaplarken, başta İzmir'in simgesi tarihi Saat Kulesi olmak üzere sahiller ve ana arterlerde görüş mesafesinde azalma yaşandığı belirtilmiştir. Alsancak, Gaziemir, Şirinyer, Güzelyalı, Çiğli, Karşıyaka ve Bayraklı' da ki hava kalitesi ölçüm istasyonlarından alınan bilgiler doğrultusunda mevzuat gereği en fazla 90 olması gereken metreküp başına hava kirletici partikül madde miktarı Güzelyalı'da 265, Gaziemir'de 263, Bayraklı' da 261 ve Şirinyer' de de 208'e yükseldiği belirtilmektedir.

Hava kirliliği sağlık açısından toplumun tamamını etkileyebilecek boyutlara ulaşmaktadır. Hava kirliliği solunum enfeksiyonları gibi birçok hastalığın temel nedeni olarak durmakta ve insan hayatını ciddi boyutlarda tehdit etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) İzmir'de hava kirliliğinin ilçelere göre değerleri nelerdir? Bu veriler doğrultusunda İzmir'deki hava kirliliğinin nedenleri ve çözümü konusunda bakanlığınızca kapsamlı bir çalışma yapılmakta mıdır? Yapılmaktaysa bu çalışmaların kapsam ve içerikleri nelerdir?
- 2) İzmir'deki hava kirliliği konusunda Bakanlığınızca alınması gereken acil önlemler nelerdir? İzmir'de bakanlığınıza bağlı il müdürlüğünde hava kirliliğini önlemek adına herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 3) Bakanlığınız tarafından iller bazında ve periyodik olarak hava kirliliği ölçümleri yapılmakta mıdır? Yapılmaktaysa İzmir'de hava kirliliğinin tespiti doğrultusunda son 10 yıla göre tespit edilen değerler nelerdir?
- 4) İzmir'de hava kirliliğine neden olan uygulamalar nedeniyle bugüne kadar hangi denetimler yapılmış ve hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 5) İzmir'de yaşanan hava kirliliğinin, insan sağlığına yönelik etkilerini azaltmak konusunda bakanlığınız hangi önlemleri almıştır?

CEVAPLAR:

1- Hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik eylemleri içeren, 2014-2019 zaman dilimini kapsayan Temiz Hava Eylem Planı Bakanlığımızın Taşra Teşkilatı koordinasyonu ile İzmir ilindeki ilgili tüm kurum/kuruluşların katkılarıyla hazırlanmıştır. Temiz Hava Eylem Planı içerisinde hava kirliliği kaynakları ve bu kaynaklarda belirlenen kirliliğinin azaltılmasına yönelik alınması gereken önlemler yer almakta olup, eylem planının uygulanması titizlikle takip edilmektedir.

İzmir İlinde 7'si Belediyeye ait olmak üzere 8 adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır. İstasyonlar ile ilgili detaylı bilgi aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

İstasyon Adı	İstasyon Koordinatları	İstasyonda Ölçülen Parametreler
İzmir-Gaziemir	Enlem:38° 18' 52" Boylam:27° 08' 14"	PM10, SO2
İzmir-Şirinyer	Enlem:38° 22' 57" Boylam:27° 08' 53"	PM10, SO2
İzmir-Güzelyalı	Enlem:38° 23' 44" Boylam:27° 04' 58"	PM10, SO2, NOx, CO
İzmir-Alsancak	Enlem:38° 25' 55" Boylam:27° 08' 39"	PM10, SO2, NOx, CO
İzmir-Karşıyaka	Enlem:38° 27' 15" Boylam:27° 06' 34"	PM10, SO2, NOx, CO
İzmir-Bornova	Enlem:38° 28' 09" Boylam:27° 13' 17"	PM10, SO2, NOx, CO
İzmir-Bayraklı	Enlem:38° 27' 43" Boylam:27° 10' 00"	PM10, SO2
İzmir-Çiğli	Enlem:38° 29' 53" Boylam:27° 04' 04"	PM10, SO2

2- Hava kirliliği değerlerinde yükselme olan taşra teşkilatımız acil durumlarda uygulanacak tedbirlerin belirlenerek, İl Mahalli Çevre Kurullarında onaylanması hususunda talimat verilmiştir. Bu talimat doğrultusunda, hava kirliliği konusunda alınması gereken acil önlemler İzmir İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından belirlenerek Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Ayrıca, "İzmir'de hava kirliliğini önlemek adına İl Müdürlüğümüzce yapılan çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla 2016 yılı içerisinde; 398 adet tesis hava kirliliği kapsamında ve 3426 adet araç egzoz denetimleri kapsamında denetlenmiştir. Ayrıca, İzmir İlinde 13 adet firmanın 34 adet bacasında, Sürekli Emisyon Ölçüm Cihazı bulunmakta olup, bu firmalar sürekli takip altında tutulmaktadır.

Diğer taraftan, İl Mahalli Çevre Kurulunda hava kirliliğini önleme amaçlı olarak bir dizi ek karar alınmış olup, alınan bu kararlara aşağıda yer verilmiştir.

- Resmi kurumlar ve okullar da dahil tüm katı yakıt kullanıcılarının kazan bakımı ve baca temizliği yaptırdığına dair her yıl Eylül ayı sonuna kadar İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığına bilgi vermesi.

- İlçe Belediye Başkanlıkları tarafından; Katı Yakıt Satıcısı belgesi olmayan ruhsatsız işletmelere gereğinin yapılması.
- Halk Sağlığı İl Müdürlüğü tarafından yapılan denetimlerde damacana su satış yerlerinde Katı Yakıt Satışı tespit edilmesi durumunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilmesi.
- Okullarda bulunan ateşçilere İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından Eylül 2016 'dan başlamak üzere her iki yılda bir eğitim düzenlenmesi.
- Halkı bilgilendirmek amacıyla konunun önemiyle ilgili olarak televizyonlarda yayınlanmak üzere ürün yerleştirme tarzı bilgilendirme ve cuma hutbelerinde okunmak üzere konuya ilişkin metinler hazırlanması.
- İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı tarafından belirtilen öneri kapsamında katı yakıt kullanılan binalarda yakma saatlerinin düzenlenmesi, (Dış kapı numaraları çift olan konutlarda sabahları 05:30'da, akşamları 16:00'da ; tek olan konutlarda sabahları 06:30'da, akşamları 17:00'de yakılmasına, kalorifer kazanlarının ve sobalarının ilk yanma saatinden itibaren sabahları 5 saati, akşamları 6 saati geçmemek üzere yanar vaziyette tutulması, İşyerlerinde sabahları 07:00'de yakılmasına ve çalışma saatlerine bağlı olarak gün içerisindeki toplam yanma süresi 6 saati geçmeyecek şekilde yanar vaziyette tutulmasına, 24 saat çalışma izni olan işyerleri ek olarak ısınma amaçlı kullanılan yakma sistemlerinde saat 01:00'de yakılmasına ve en fazla 3 saat yanar vaziyette tutulmasına, İç ortam sıcaklığı konut hastane kreş yurt okul vb. yerlerde 20 derece diğer resmi kurum ve kuruluşlarda ise 18 dereceyi geçmeyecek şekilde gerekli düzenlemeler yapılarak konunun sorumlu kişilerce takip edilmesi.
- Karbonmonoksit zehirlenmelerinin de önlenmesi amacıyla Lodoslu havalar ve İnversiyon günleri öncesinde halkı bilinçlendirmek maksadıyla medya ve/veya sosyal medyadan uyarıların yapılması. (Ana haber, Sms vb.)
- Yaz sezonu boyunca sıcak su temini amacıyla kalorifer kazanlarının yakılmamasına güneş, jeotermal vb. sistemlerinin kullanımının teşvik edilmesi.

Ayrıca, okullarda gönüllü çevreci personel belirlenerek İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bildiriminin sağlanması.

3- Ülke genelinde, AB uyum sürecinde; 96/62/EC, 99/30/EC, 2000/69/EC, 2002/3/EC ve 2004/107/EC direktiflerinin uyumlaştırılması sonucu 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliği esaslarına uygun olarak işletimi gerçekleştirilen Samsun Temiz Hava Merkezine bağlı illerdeki yeni kurulan istasyonlarla beraber 81 ilde toplam 249 adet Sabit Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu ve 4 adet Seyyar Hava Kalitesi Ölçüm aracı ile uluslararası standartlara uygun olarak hava kalitesi ölçümleri gerçekleştirilmektedir.

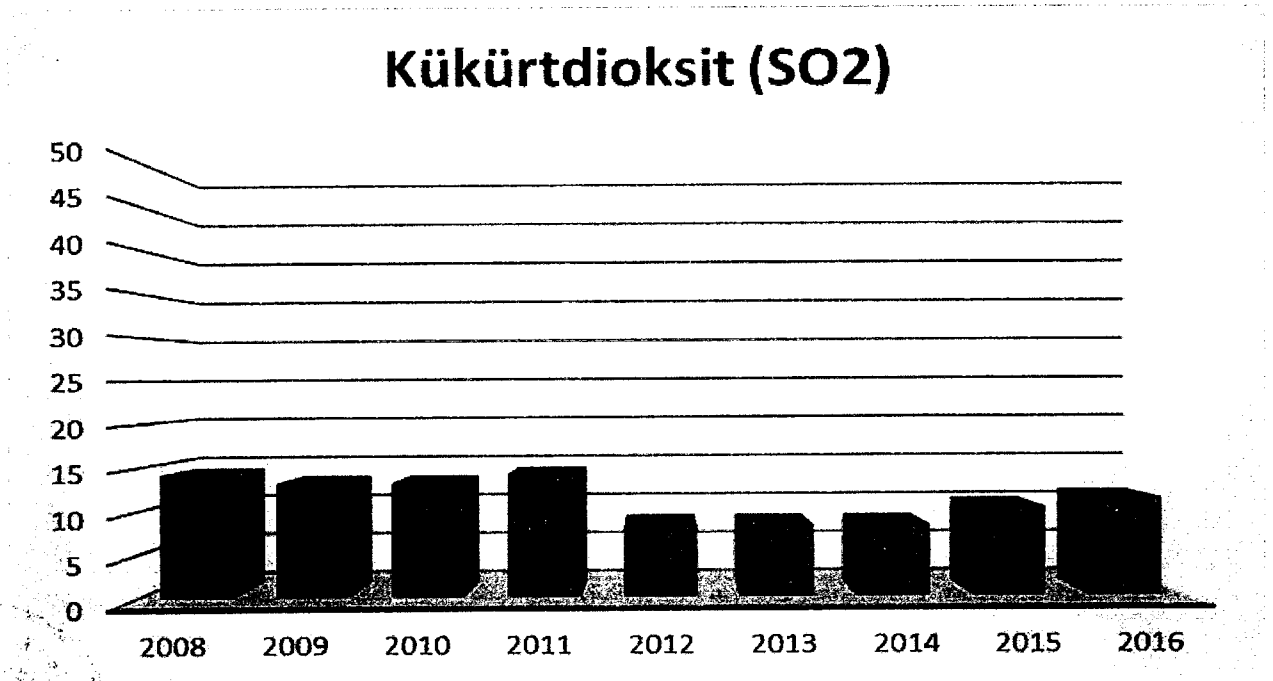
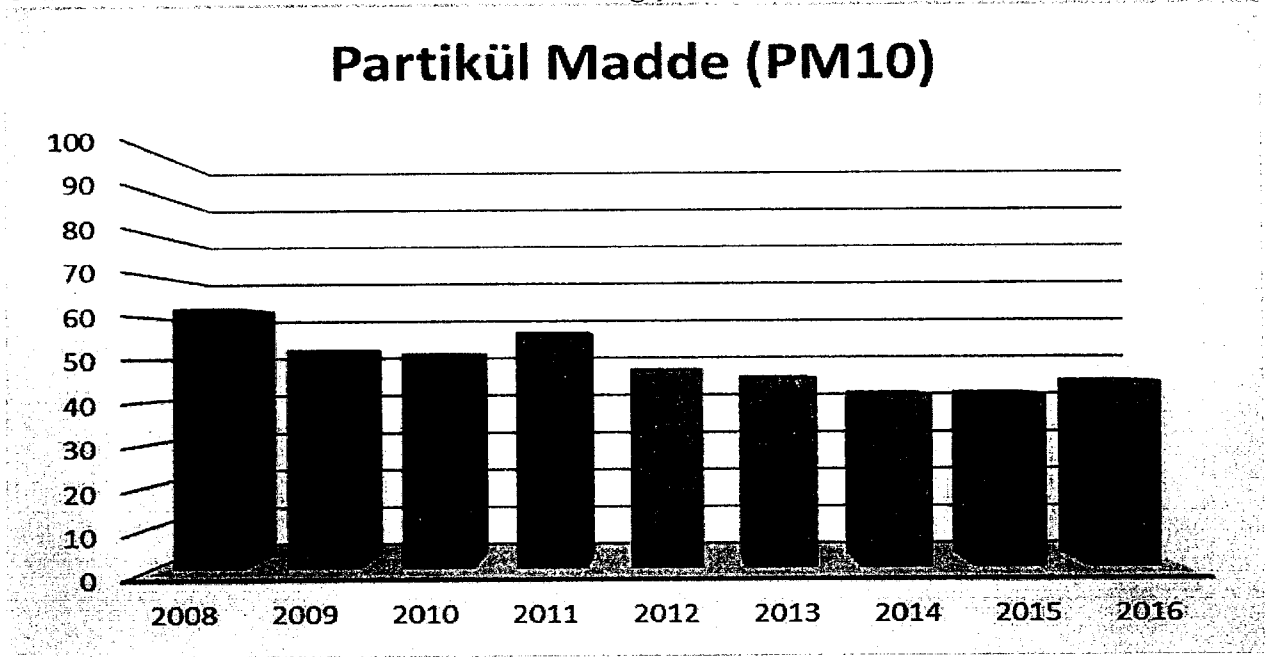
Bu ölçümler tam otomatik cihazlar ile online olarak yapılmakta olup, istasyonlardan anlık olarak alınan ölçüm sonuçları saatlik ortamlar halinde 2007 yılında Bakanlığımızca kurulan Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına gönderilmekte ve merkez tarafından ölçüm sonuçları ham veri olarak www.havaizleme.gov.tr adresinden kamuoyu bilgisine sunulmaktadır. İstasyonlardan elde edilen ölçüm sonuçları saatlik, günlük konsantrasyonu değerleri olarak web sayfasında yayınlanmakla birlikte, bu değerler gelişmiş ülkelerce uygulanan kamuoyunun daha rahat değerlendirmesine imkan veren hava kalitesi indeksi olarak da web sitesinden ve Ankara'da 5 ayrı noktada faaliyet gösteren LED ekranlarda gösterilmektedir.

Ayrıca, yapılan ölçüm sonuçları aylık bültenler halinde, Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği'ndeki esas ve kriterlere göre değerlendirilerek aşağıdaki şekilde yayınlanmaktadır.

PM10	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	62	52	51	56	47	45	41	41	44

SO2	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ortalama ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	14	13	13	14	8	8	8	10	11

Grafik-1: PM10 Kirleticisinin Yıllara Göre Değişimi

4- İzmir İlinde; 2014-2015 ve 2016 yıllarında yapılan hava konulu denetim sayısı ve tespit edilen uygunsuzluklar a uygulanan para cezaları aşağıda verilmektedir.

ÇEVRE DENETİMLERİ					
2014		2015		2016	
Denetim Sayısı	Ceza Miktarı (TL)	Denetim Sayısı	Ceza Miktarı (TL)	Denetim Sayısı	Ceza Miktarı (TL)
216	1.695.372.-	241	1.376.155.-	342	568.388.-

EGZOZ DENETİMLERİ			
2015		2016	
Denetlenen Araç Sayısı	Ceza Miktarı (TL)	Denetlenen Araç Sayısı	Ceza Miktarı (TL)
4660	5.778.-	3731	-----

5- Ülkemizde hava kalitesi yönetimine ilişkin usul ve esaslar hava kalitesi mevzuatı ile belirlenmiştir.

Bakanlığımız tarafından, hava kirliliğinin azaltılabilmesi için yakıt kriterleri belirlenmekte, sanayi tesislerinin mevzuata uygun şekilde faaliyet göstermesi sağlanmaktadır. Ayrıca, doğalgaz altyapısının yaygınlaştırılması, enerji verimliliğinin artırılması, bisiklet yollarının yapımı ve raylı sistem taşımacılığı da desteklenmektedir.

Hava kirliliğinin yoğun olmasının beklendiği günlerde, ölçüm sonuçları da dikkate alınarak, hasta, yaşlı ve çocukların dışarı çıkmaması ve ilköğretim okullarında açık havadaki faaliyetlerin azaltılması konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi sağlanmaktadır. Bununla birlikte, yakma saatlerinin düzenlenmesi, trafik emisyonlarının azaltılmasına yönelik düzenlemelere ilişkin tedbirler Valilikler tarafından alınmaktadır.

